

Omnipotenti, ut non omnis ferat omnia telus. Præter anseres cicures, & feles multos habent, quos incolæ pro diversitate generis, diversis nominibus insigniunt. Nulla hic urbs, nisi una in Continente (vulgo Scallavobantis dicta) exigua quidem, sed Castello munita & exornata, quo juris dicundi ergo, quoties occasio fert, undique ex omnibus Insulis hisce confluitur.

Æstate dies longissimi ad duos integros menses hic durant, magna est aëris ut serenitas, ita & salubritas: hyeme vero ad totidem menses dies est brevissimus; aëque tum tempestuosissimus evadit, mareque contradictoriis æstibus agitatum, terribilem in morem sœvit, hominibusque in terra etiam stantibus horrorem non modicum ingerit.

Materies ignis illis est gleba ubique optima, & erica. Potus vulgi est serum lactis aliquot annos doliis infusum, subtus terram in cellis frigidioribus reconditum, unde fortissimum evadit, citoque inebrians; hoc potionis genus Blaedium, seu Blanum vocant: opulentiores vero optimam & validissimam coquunt domi cerevisiam, advenisque animo hilari & vultu bono eam propinan. Viœtus vero in genere Hethlandicis eadem, quæ Orcadensibus, nisi quod juxta copias domesticas paulo asperior.

Vestiuntur quidam ritu Germanico, sed ditiores Scotico, juxtaque facultates satis decore. Ex piscibus captis, partim sale conditis, partim vento siccatis & divenditis pecuniam comparant, unde vestigalia solvunt, domos in quibus habitent, supellecilem universam, ac magnam viœtus partem, id est, farinam & cerevisiam parant. In domestico instrumento elegantia & nitor student, argentum quibus est. Ipsos harum insularum incolas primos ex Germanis aut Danis vel Norvegis oriundos indicio est, quod mensuris, numeris ac ponde re ad morem Germanicum utantur; Germanicusque aut vetus Gothicus sermo, qui apud illos in usu est. Ingenio sunt satis sagaci, omniumque artium ac disciplinarum (si illis addi-

scendis apponenterentur) capaci. Quod ad mo res Hethlandorum, quia multum ævi longinqua valet mutare vetustas, temporaque ut mutantur, ita & nos mutamur in illis, idem plane videre est, in vetustis & modernis harum Insularum Incolis, olim quidem rudibus, hodie vero elegantibus moribus præditis, per frequenter peregrinorum, maxime Scotorum in ipsis coabitantium, conversationem. Religionis sunt omnes uti dicunt reformatæ, dempta una familia, Chynæa quæ nomine, qua ante paucos annos eo immigravit. Devota & pia est plurimis ipsorum dispositio; Cædem & sanguinis effusionem, nisi maximopere irritentur, odio habent: quin & insolitis juramentis, imo quibusvis crebrius usurpati, religio est illis libenter uti, summamque inter se more fraternali amicitiam colunt, violatamque conviviis mutuis redintegrant & constabiliunt. Ex aëris & soli salubritate summa est illis corporis firmitudo; quæ tempore illustrissimi Roberti Stuarti, Iacobi quinti Scotorum Regis filio Notho & harum Insularum Comite, apparuit in quodam Laurentio de Gruinivo, qui post centesimum ætatis annum uxorem duxit: annumque centesimum quadragesimum agens, sœvissimo mari in sua navicula piscatum prodibat, & bombarda aves in aëre prætervolantes, aut in aquis natantes, certo iœtu occidebat; nullaque vi gravioris morbi labefactatus, solo senio solutus decessit. Vnde nullus apud eos Medicus, immo nec Pharmacopæus; suis enim vulneribus, si quæ acceperint, ipsi medicantur.

Familia apud ipsos variæ sunt, inter quas tanquam capita eminent Brussi, Sinclari, Moweti, Niveti, Chynæi. Ecclesiæ Pastores ex Scotia eo certis temporibus veniunt, & in doctrina Christiana tradenda, & disciplina Ecclesiastica severè exercenda in omnes delinquentes, sed maxime in obstinatos, diligenter sudant. Sitæ sunt hæ Insulæ inter gradum 60 & 61, & ab occidente æstivo in orientem hibernum exporriguntur.

Earundem Insularum alia descriptio.

*Scotlandicæ
Insulae.*

N Oceano Septentrionali Insulæ sunt, Islandia, Scetlandia, Groenlandia. Sunt autem Scetlandicæ insulæ plures, quæ supra Orcades positæ propiores sunt Septentrioni, positæ in altitudine grad. 60 & 61. Ab Occidente Norvegiam adspectant, continentem Europæ proximam. Exporriguntur ab Austro in Boream miliaribus Scoticis LIII, Germanicis xix. Numerantur xxvi, cultæ & habitatae, licet & Scotia.

plures aliae sint capaces satis, verum alendis solummodo pecoribus, habitæ. Maxima omnium, Mainlandia in Tabula vocatur, in plurimas peninsulas divisa & fracta, cui junguntur, Vnſt, Via, Yell, Haskersu, Fetlar five Pheodor-Oy, *Nomina* Papa Stour, Havra, Burghu, S. Tronons-Tle, Mousa, *carum*. Bressa, Noſt, Linga melde, Whals-Oy, Skerries &c. Merces maxime indigenis familiares, genus *Merces*, sunt panni vilius, quod peculiariter gentis vocabulo Woadmeil vocant, quas cum Norvegiis, aliis mercibus, permutare solent. Etiam mercaturam